

Redaktör: Marie Sundberg, Petter Olofsson debatt@di.se Telefon 08-573 650 98

Arbetskraftsekvationen går inte ihop. Alla nuvarande och kommande pensionärer får det sämre om vi inte jobbar längre och kraftigt lyckas öka invandringen, skriver **Bengt Lejsved**, arbetande pensionär.

Våga tala klarspråk om den demografiska jordbävningen

Over hela Europa förekommer demonstrationer i protest mot höjda pensionsåldrar. Europa, och därmed också Sverige, har en mycket sned åldersfördelning. Problemet har sopats under mattan i flera år trots att alla politiker är medvetna om vad som sker.

Europa är den enda kontinenten i världen som minskar sin befolkning. ett stort antalmänniskor går snart i pension och kommande generationer innehåller färre antal människor.

Dessutom lever vi längre. Forskare menar att varannan person född på 2000-talet kommer att bli 100 år.

Den statliga äldretredningen visade för ett par år sedan att varannan svensk som fyller 65 år måste jobba till 79 år om vi ska bibehålla vår välfärd. Arbetsmiljöverket skrev nyligen att många fler måste jobba till 74 år om vi ska fortsätta att vara en välfärdsstat.

Politikerna måste tala klarspråk om den största utmaning vi någonsin har stått inför. Många forskare kallar det en demografisk jordbävning.

Faktum är att i Sverige väntas drygt 1,6 miljoner pensionsavgångar ske fram till 2015. Vem ska försörja Sveri-

Bengt Lejsved

arbetande pensionär, en av grundarna, Senior Work

”Inom bara ett par år kommer allt att ha förändrats.”

ges åldrande befolkning? Arbetskraftsekvationen går inte ihop.

Men en politiker som säger att alla nuvarande och kommande pensionärer kommer att få det sämre, begär politiskt självmord

Inte bara arbetskraftsbrist väntar, vi får även räkna med kompetensbrist. Med dagens relativt höga arbetslöshet känns inte problemen akuta men inom bara ett par år kommer allt att ha förändrats. Vi redovisar i dag en genomsnittssiffra för arbetslöshet på ungefär 8,5 procent.

Det är lika intelligent som att säga att en person med ena foten i en frysbbox och andra foten på en het elplatta i genomsnitt har det ganska bra.

Redan i dag har vi stor arbetskraftsbrist inom flera branscher och geografiska områden medan arbetslösheten är över 20 procent på andra ställen. Många av dem som är arbetslösa i dag kommer aldrig att få jobb – de bor på fel ställe, de har fel eller bristfällig utbildning och varken kan eller vill arbeta. Att få ned arbetslösheten till 5 procent vore en bragd.

I Sverige kan vi göra något åt det. Men vi måste först acceptera att vi har ett problem.

Så här ser mina lösningar ut:

► Vi måste föda fler barn. Det tar lång tid men är viktigt på sikt. Kanske ökar barnafödandet i Sverige och i några andra länder men i södra Europa minskar antalet barn per familj.

Ett barn per familj halverar denna generation. Två barn per familj och generationen bibehåller sin storlek. I dag är barnafödandet i Sverige cirka 1,6 per familj.

► Vi måste jobba längre. I dag är den faktiska pensionsålder drygt 63 år i Sverige. Vi blir allt friskare och lever allt längre – alltså måste vi jobba lite längre om vi vill behålla vårt nuvarande välstånd.

Frågan är mycket svårt att diskutera och ett känsligt ämne. Men faktum är att kommande generationer inte klarar att försörja denna allt större och växande pensionärsstyrka som dessutom lever allt längre.

Försörjningsbördan blir allt tyngre. I dag försörjer en arbetande person drygt 1,5 personer som inte är i arbete. För att siffran inte ska öka krävs ett nettotillskott på 330 000 arbetande personer de närmaste 15 åren. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, tillförs arbetsstyrkan ett nettotillskott på

endast cirka 40 000 nya unga människor. Med andra ord – långt fler människor pensioneras än vad som tillkommer.

► Därför måste vi ta hand om våra invandrare på ett mycket bättre sätt. Om några år kan vi inte välja om vi vill ha invandring eller inte. Vi behöver desperat en invandring, en stor invandring dessutom, för att klara oss.

Tyvärr är problemen i Europa desamma. Det blir konkurrens om invandringen och det gynnar inte oss i Sverige. Tvärtom får vi svårt att behålla den arbetskraft vi har när andra länder erbjuder bättre villkor.

► Vi måste slutligen se till att de människor som närmar sig pension bereds möjlighet att fortsätta jobba, kanske under mer flexibla former. Det är av yttersta vikt att hitta former för att inte all samlad kunskap och erfarenhet försvinner från företagen. Det blir av yttersta vikt att chefer, arbetare och tjänstemän kan ”återanvändas” – lämpligen genom interimjobb, projekt, styrelsearbete och mentorskap.

De nya pensionärerna tar inte jobb från de yngre utan hjälper de nya cheferna att klara av sina jobb och att överbygga toppbelastningar i företagen.